

Ο Μ. Γκορμπατσώφ ήταν ο 8ος (αν δεν συμπεριλάβουμε τον Αλεξέι Ιβάνοβιτς Ρίκοφ) και τελευταίος ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης. Παρέλαβε από τον αποθανόντα Κονσταντίν Τσερνιένκο στις 11 Φεβρουαρίου του 1985 και επί των ημερών του, κατακερματίστηκε η μεγαλύτερη σε έκταση και η τρίτη σε πληθυσμό χώρα του κόσμου.

Αυτό το μικρό πλήθος των Σοβιετικών ηγετών σε εβδομήντα έτη, που διήρκεσε το πείραμα του Υπαρκτού, όταν στον ίδιο χρονικό διάστημα στις Η.Π.Α. βρέθηκαν στο οβάλ τραπέζι 13 διαφορετικοί πρόεδροι, καταδεικνύει τη δυσκολία της αναρρίχησης στην εξουσία. Ας μην λησμονούμε ότι μέχρι την περίοδο του Χρουτσώφ, δεν ήταν εύκολο οι επίδοξοι ηγέτες ούτε να επιζήσουν. Δεν κρατούνταν ούτε τα στοιχειώδη προσχήματα.

Είτε ως “ελιτιστές”, είτε ως “Τροτκιστές”, σημαντικοί επαναστάτες όπως οι Ζινόβιεφ, Κάμενεφ, Μπουχάριν, Ρίκοφ αντιμετώπισαν τις κάννες των εκτελεστικών αποσπασμάτων. Την ίδια περίπου τύχη είχαν οι 1.108 σύνεδροι επί συνόλου 1.966, του 17ου συνεδρίου του Κ.Κ.Σ.Ε. Οι περισσότεροι από αυτούς εκτελέστηκαν ή πέθαναν σε γκούλαγκ.

Αν τα εννέα χρόνια εξουσίας του Νικίτα Χρουτσώφ έφεραν την πρώτη σειρά εσωτερικών, φιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων, στον Γκορμπατσώφ πρέπει να πιστωθεί η δεύτερη απόπειρα, η οποία απεδείχθη τόσο μοιραία όσο και η τελευταία.

Από την εποχή του Νικίτα σε εκείνη του Μιχαήλ όλα είχαν αλλάξει. Δεν υπήρχε Σπούτνικ, Λάικα, Γκαγκάριν, ούτε Βαλεντίνα Τερέσκοβα. Δεν μπορούσαν να επιβληθούν αιματηρά μεν,

εύκολα δε, όπως κάποτε στην Ουγγαρία, την Πολωνία, την Τσεχοσλοβακία. Αντίθετα υπήρχε η τεράστια πληγή του Αφγανιστάν, ενώ δεκαπέντε μήνες μετά την ανάληψη της εξουσίας αντιμετώπισε τον όλεθρο του Τσερνομπίλ που γονάτισε την ήδη εξουθενωμένη οικονομία. Επιπροσθέτως βρέθηκε απέναντι σε μια ισχυρή Αμερική με τον πρόεδρο της να προκαλεί ανοικτά τον Γ.Γ. του Κ.Κ.Σ.Ε. τον Ιούνιο του '87 από την πύλη του Βρανδεμβούργου. “

Γκρεμίστε αυτό το τείχος κύριε Γκορμπατσώφ”

("tear down this wall") είχε πει ο Ρήγκαν επιμένοντας στο κύριε, λησμονώντας τον επίσημο τίτλο του Σοβιετικού ηγέτη. Σε κάτι παραπάνω από δυο χρόνια το τείχος κατέρρεε μαζί με το καθεστώς της Αν. Γερμανίας, της πιο πιστής συμμάχου της Σ.Ε. και η πορεία συνένωσης της χώρας των Τεντέσκων μόλις ξεκινούσε με ότι επιφύλασσε για την Ευρώπη και τον κόσμο.

Ο ηγέτης είχε μείνει χωρίς επιλογές. Επιχείρησε την περεστρόικα (αναδιάρθρωση), προσπάθησε να πετύχει την γκλάσνοστ (διαφάνεια), αλλά ήταν φανερό ότι δεν μπορούσε να πετύχει. Μολοντούτο το πάλεψε με το θέμα του πυρηνικού αφοπλισμού, της αποκατάστασης των σχέσεων με την Ρώσικη Ορθόδοξη εκκλησία, με το πείραμα του παντρέματος της ελεύθερης αγοράς σε κομμουνιστικό καθεστώς. Στάθηκε όρθιος στην απόπειρα πραξικοπήματος τον Αύγουστο του '91. Μέχρι το τέλος της ίδια χρονιάς όμως, αυτό που γνωρίζαμε ως Σοβιετική Ένωση δεν θα υπήρχε. Η συνθήκη που υπεγράφη, τον Δεκέμβρη του '91, στη Λευκορωσία και συγκεκριμένα σε κρατική “ντάτσα” κοντά στο Βισκούλι στο δάσος της Μπελοβέζα, σήμαινε την διάλυση της Σ.Ε.

Παρεμπιπτόντως το υπογεγραμμένο έγγραφο της συμφωνίας, σύμφωνα με τον πρώην ηγέτη της Λευκορωσίας Στάνισλαβ Σούσκεβιτς, έχει χαθεί! Η “μεγάλη αρκούδα”, το αντίπαλο δέος του καπιταλισμού, οι 15 Δημοκρατίες από Σλαβικούς, Τουρανικούς, Τατζικούς, Βαλτικούς λαούς, ένα απίθανο μωσαϊκό εθνοτήτων, γλωσσών, διαλέκτων και κουλτούρας που κάποτε τους είχε ενώσει η βία του “Ατσαλένιου” δεν υπήρχαν πια. Μαζί τους τέλειωνε και τυπικά ο ψυχρός πόλεμος. Η ανθρωπότητα όδευε σε άλλου είδους αντιπαλότητες.

Ο τελευταίος ηγέτης της κραταιάς Σοβιετικής Ένωσης τιμήθηκε με Νομπέλ ειρήνης το 1990. Χωρίς τη σύζυγό του Ραΐσα, από το Σεπτέμβρη του '99 όταν την έχασε από λευχαιμία, επέκρινε τόσο τον βομβαρδισμό της Γιουγκοσλαβίας το 1999 όσο και πόλεμο του Ιράκ το 2003, αλλά και την υποστήριξη των ΗΠΑ προς τον γεωργιανό πρόεδρο Μιχαήλ Σακασβίλι. Επαιξε σε ταινία του Βιμ Βέντερς, τραγούδησε κλασσικές ρώσικες μπαλάντες,

ενώ ιδρύοντας ίδρυμα στο όνομα της Ραΐσα βοηθά παιδιά που υποφέρουν από καρκίνο.

Τον Νοέμβριο του 2012, παρουσίασε το πέμπτο του βιβλίο με τίτλο «Μόνος με τον εαυτό μου», για το οποίο είπε πως: *«είναι δύσκολο, να γράφει κανείς για τα βιώματά του με ειλικρίνεια και απλότητα»*.

Είναι ένα βιβλίο που το δούλεψε

σχεδόν πέντε χρόνια. Αποτελεί μια καταγραφή

αναμνήσεων. Είναι μια περισυλλογή, σε επίπεδο εξομολόγησης. Ο Μιχαήλ Γκορμπατόφ, συμπλήρωσε

χθες

82 χρόνια ζωής, αρκετά καταβεβλημένος, υπέρβαρος, υποφέροντας από διαβήτη.

Σε αντίθεση με τον μεγάλο πολιτικό αντίπαλο του, μπήκε στο κόσμο του θεάματος και των διαφημίσεων προωθώντας είτε πίτσες, είτε βαλίτσες μετά το πέρας της πολιτικής του καριέρας και αφιλοκερδώς αφού τα χρήματα που εισέπραξε πήγαν στο ίδρυμα.

Ο Ρήγκαν διαφήμιζε τσιγάρα, γύριζε ταινίες επίσης πριν γίνει πρόεδρος. Περίεργη συνθήκη ο καπιταλισμός...

